

Toelichting bij aanvraag

Betref	Vergunning Eigen dienst
Ons kenmerk	WSL095
Datum	21-10-2025
Behandeld door	
Verificatie	
Validatie	

Project: Anti-verdrogingsmaatregelen door het automatiseren en indien nodig aanpassen/vervangen van stuwen (Veegronde 2.0)

Aanleiding en doel:

Het Waterschap Limburg is voornemens om in het kader van een aanvullende veegronde werkzaamheden te verrichten aan 12 bestaande stuwen in Noord- en Midden-Limburg, met als doel de weerbaarheid van de Limburgse Natura 2000-gebieden te vergroten. Deze werkzaamheden sluiten aan bij het reeds lopende programma waarbij eerder 71 stuwen zijn geautomatiseerd. Ook bij deze 12 stuwen gaat het om bestaande, handbediende stuwen die worden geautomatiseerd en indien noodzakelijk technisch worden aangepast of vervangen. Door het automatiseren van de stuwen kan het Waterschap beter en sneller inspelen op veranderende omstandigheden in de beek- en waterlopen en zo de effecten van droogte in en rond natuurgebieden beheersen. Deze stuwen zijn uit een nadere inventarisatie naar voor gekomen als cruciaal om middels besturing op afstand te komen tot het beheersen van droogte effecten in- en rond diverse (natuur)gebieden. Het betreft daarbij een veelheid aan stuwen die zowel geografische als technisch gezien een grote diversiteit vertonen. De locaties van de stuwen zelf worden niet gewijzigd.

Doel van de werkzaamheden is het automatiseren en op orde brengen van de asset zodat er een functionerend kunstwerk aanwezig is en de bedrijfszekerheid gegarandeerd is. Deze werkzaamheden vallen onder bestendig beheer en onderhoud.

Korte beschrijving voorgenomen werken/wijziging:

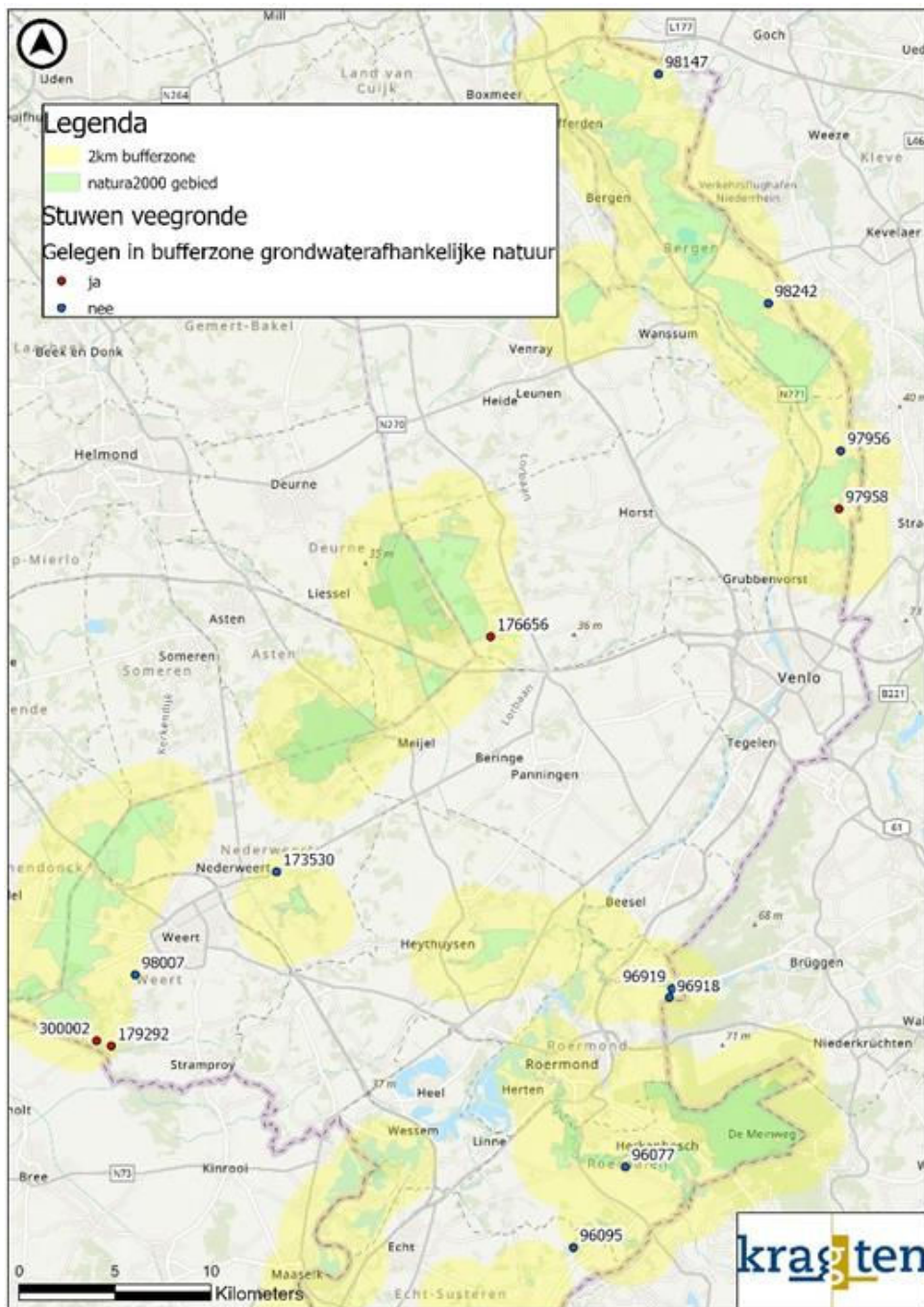
De exacte aard van de werkzaamheden verschilt per locatie/stuw:

- Op 1 locatie wordt de stuw enkel geautomatiseerd, middels het plaatsen van bediening op de stuw;
- Op 8 locaties wordt de bestaande stuw(bak) vervangen door een stuwgoot (deze prefab betonnen stuwgoot wordt geplaatst op de beekbodem);
- Op 3 locaties wordt de stuw geautomatiseerd, de huidige damwandconstructie wordt gehandhaafd en de taludverdediging wordt (pleksgewijs) hersteld;

Alle bovenstaande te automatiseren stuwlocaties worden uitgerust met Solar stuwbesturing.

De voorgenomen werkzaamheden hebben betrekking op de bestaande stuwlocaties in de gebieden:

- Swalmdal;
- Mariapeel;
- Maasduinen;
- Meinweg en Roerdal;
- Sarsven en De Banen;
- Weerteren Budelerbergen en Ringselven.

Figuur 1: Globaal overzicht stuwlocaties

Een overzicht van de locaties is als bijlage B1 (overzichtstekeningen) bijgevoegd bij de aanvraag. Daarnaast is in bijlage B2 de ontwerptekeningen van de stuwen bijgevoegd.

Onderzoeken:

In het kader van de voorgenomen maatregelen zijn de volgende onderzoeken uitgevoerd:

- Ecologie: Gelet op bovengenoemde werkzaamheden heeft het waterschap de plannen getoetst aan de relevante natuurwet- en regelgeving. Het verkennend flora- en faunaonderzoek vormt hiervan het resultaat en is bijgevoegd als bijlage B2.
- Archeologie: Omdat er een bestaande stuw wordt vervangen heeft er al eerder grondroering plaatsgevonden. Er is daarom geen reden om aan te nemen dat de werkzaamheden verstorend effect hebben op eventuele archeologische sporen en vondsten. De adviesmemo archeologie is bijgevoegd als bijlage B3.
- Geohydrologie: Voor de stuwen die in een bufferzone grondwaterafhankelijke natuur gelegen zijn dient een onttrekkingsvergunning in het kader van de Omgevingswet te worden aangevraagd. Dit betreft 4 stuwen (waarvan 1 stuw enkel automatiseren zonder grondroering/geen bemaling). Voor deze stuwen is in een bemalingsadvies bepaald welke grondwaterstandsverlaging noodzakelijk is, welk debiet hiervoor benodigd wordt en hoe de grondwaterstandsverlaging doorwerkt naar de omgeving. Zie bijlage B4.
- MER/Mededeling: Er is een MER-mededeling opgesteld voor een drietal stuwen omdat ze liggen in Bufferzone verdroogd natuurgebied, Stuwen 176656, 97958, 179292. Voor meer informatie hiervoor wordt verwezen naar Bijlage B5.

Waterhuishouding:

Het betreft primair het automatiseren van bestaande handbediende stuwen. De stuwlocatie blijft hetzelfde en wordt fysiek niet gewijzigd. De huidige stuwpeilen blijven hetzelfde. Door middel van het automatiseren kan de waterhuishouding efficiënter en sneller worden beïnvloedt/gestuurd in zowel een droge als natte periode. We vergroten de flexibiliteit van de bestaande assets/stuwlocaties. Het automatiseren en het plaatsen van meetpunten (incl. watergangen met de functie wateraanvoer) zijn intern afgestemd.

Afstemming vakspecialisten WL:

De 12 stuwlocaties zijn per regio met de 'vakspecialisten Inspecteren' besproken en in het veld bekeken met de buitendienst (mechanisch specialisten). Daarnaast heeft afstemming plaatsgevonden met het aanspreekpunt 'vakspecialist Technisch onderhoud' (elektrotechnisch), 'vakspecialist Advisering Arealbeheer' (klanteisen bibliotheek) en 'vakspecialist informatievoorziening' (meetnetbeheer/IDM).

Toetsing Waterschapsverordening Waterschap Limburg

Voor de voorgenomen werkzaamheden aan de in totaal 12 stuwen heeft op 1 oktober 2025 en in eerder stadium op 18 mei 2024 (t.b.v. 71 stuwlocaties) vooroverleg plaats gevonden met de heer A. Schrouff (Vakspecialist vergunningen, Waterschap Limburg). Hierbij is het volgende afgesproken:

1. Voor het plaatsen van alleen een bediening/motor op de stuw (1 locatie), is geen vergunning eigen dienst nodig. De bestaande stuw blijft bestaan en wordt 'fysiek' niet verandert.
2. Voor het vervangen van bestaande stuwen (RVS-stuwbak) door nieuwe prefab beton stuwgoot (8 locaties) geldt dat de werkzaamheden uitgebreider zijn. Hiervoor is echter afgesproken dat er geen vergunning vereist is voor het tijdelijk afdammen, onttrekken en lozen van oppervlaktewateren van de watergang, daar waar dit van toepassing is. Reden: omdat in den droge wordt gewerkt.
3. Voor de werkzaamheden aan de Stuw 'Specials' (locaties) geldt dat de werkzaamheden uitgebreider zijn. Hiervoor is wel een vergunning vereist voor het tijdelijk afdammen van de watergang, daar waar dit van toepassing is. Dit is geregeld in paragraaf 2.1.18 van de waterschapsverordening (artikel 2.83). Naast hiervoor genoemde werkzaamheden kan het eventueel nodig zijn om tijdelijk grondwater te onttrekken en te lozen zodat in den droge gewerkt kan worden. Conform paragraaf 4.1.2 of 4.1.3 is hierbij tevens sprake van een vergunningplicht. Tenslotte kan het zijn dat er oppervlaktewater onttrokken en geloosd moet worden, dit is een vergunningplicht op basis van paragraaf 2.1.2 en 2.2.2.
4. Voor het vervangen van de looprichels(bordes), plaatsen van leuningen, automatiseren van de stuw en plaatsen van (kleine)zonnectoren is geen melding of vergunning vereist. Immers

- verandert de stuw fysiek niet en er worden geen werkzaamheden in de watergang uitgevoerd.
5. Voor de nieuwe locaties waarvan de damwand dient te worden vervangen geldt weer hetzelfde zoals is aangegeven bij punt 2.
 6. Ten aanzien van de 'grote' zonnecollectoren (Solar kolom) die geplaatst worden waar een zwaardere bediening van de stuw vereist is, zijn in samenspraak met de buitendienst de locaties zodanig gekozen dat deze het onderhoud aan de watergang niet onnodig belemmeren.
 7. Voor het uitvoeren van deze werkzaamheden is op grond van § 2.2.11 van de waterschapsverordening een melding vereist (artikel 2.133; voorheen melding Blbi). Afgesproken is dat er in een beschrijving is aangegeven, hoe de werkzaamheden worden uitgevoerd (werken in den droge, waardoor geen vertroebeling van het oppervlaktewater zal ontstaan). Zie onderstaande toelichting betreft de uitvoering. Aangezien op alle 8 locaties op dezelfde wijze in den droge wordt gewerkt, kan met één melding voor alle locaties worden volstaan.
 8. Melding onttrekken oppervlaktewater (artikel 4:15). Voor de 8 stuwen geldt dat bij het tijdelijk onttrekken van oppervlaktewater (om in den droge te kunnen werken) een melding vereist is uit hoofde van artikel 4:15 van de waterschapsverordening (kwalitatieve en kwantitatieve aspecten).
 9. Melding lozen oppervlaktewater (artikel 4:58). Voor de 8 stuwen geldt dat wanneer het onttrokken water wordt geloosd op het oppervlaktewater, dit gemeld moet worden op grond van artikel 4:58 van de verordening.
 10. Vergunning of melding bronbemaling (artikel 4:9 / paragraaf 4.1.2) Voor de 3 stuwen waar bronbemaling nodig is geldt de regeling uit artikel 4:9 (of de relevante paragraaf 4.1.2). Indien de bemalingsinstallatie meer is dan de vrijgestelde grens (bijv. > 10 m³/uur of andere drempels) is een vergunning (of in elk geval een melding, afhankelijk van de omvang) vereist.
 11. Vergunning lozen grondwater (bronbemaling) (artikel 2.104). Voor de 3 stuwen geldt tevens dat het lozen van opgepompt grondwater in de situatie van bronbemaling vergunningplichtig is op grond van artikel 2.104 van de verordening.
 12. Melding lozen grondwater (artikel 2.106). Indien de lozing van grondwater kleiner is dan de vergunningdrempel, kan volstaan worden met een melding op grond van artikel 2.106.

Conclusie: Voor de reguliere vervanging en vernieuwing van de stuwen is geen vergunning vereist voor het plaatsen van aandrijvingen, leuningen, looprichels of kleine zonnecollectoren, omdat de stuwen fysiek niet wijzigen en geen werkzaamheden in de watergang plaatsvinden.

Voor de *stuw specials*, het tijdelijk afdammen, het onttrekken van oppervlakte- of grondwater en het lozen daarvan, is echter wel een vergunningplicht van toepassing (op basis van § 2.1.2, § 2.1.15, § 2.1.18, § 2.2.2 en § 4.1.2/4.1.3). Daarnaast geldt een meldingsplicht voor de werkwijze op grond van § 2.2.11 (art. 2.133). Voor de 8 stuwen waar tijdelijk oppervlaktewater wordt onttrokken om in den droge te kunnen werken, is een melding op grond van artikel 4:15 vereist. Wanneer dit water vervolgens wordt geboosd op het oppervlaktewater, geldt een meldingsplicht op grond van artikel 4:58. Voor de 3 stuwen waar bronbemaling nodig is, geldt een vergunning of melding voor het onttrekken van grondwater volgens artikel 4:9 en paragraaf 4.1.2. Het lozen van opgepompt grondwater bij deze bronbemaling is vergunningplichtig op grond van artikel 2.104. Indien de lozing onder de drempelwaarde van artikel 2.104 blijft, volstaat een melding op grond van artikel 2.106.

Omgevingsdialogoog/samenwerking

Het project is een samenwerking met de provincie Limburg. In de voorbereidingsfase zijn de droogtemaatregelen projecten van WL op hoofdlijn besproken met de gemeenten en terreinbeherende organisaties.

Om het werk te kunnen uitvoeren wordt gebruik gemaakt van de onderhoudspaden van het waterschap. In veel gevallen is het ook noodzakelijk om tijdelijke werkruimte te realiseren op grond van derden. In de realisatiefase wordt met betreffende grondeigenaar het tijdelijk gebruik van benodigde gronden afgestemd. Voorafgaand aan start uitvoering worden tevens de aanliggende perceeleigenaren van de stuwlocatie bezocht door de aannemer en omgevingsmanager.

Toelichting uitvoering

Beschrijving wijze van uitvoering:

Om de werkzaamheden in den droge uit te kunnen voeren wordt (mogelijk) de watergang, voor zover deze niet droog staat, tijdelijk afgedamd. Dit geldt in principe voor 11 stuwlocaties. De stuw die overblijft betreft enkel automatiseren

- 8 stuwgoten, beperkte impact, korte uitvoeringsduur circa 3-5 werkdagen;
- 3 specials, beperkte impact, uitvoeringsduur circa 5-10 werkdagen;
- 1 stuw, enkel automatiseren (dus niet binnen de scope).

Afgaande op het beeld in de voorbije jaren, kan het zelfs zijn dat met het nagenoeg droogvallen van diverse watergangen, er geen water meer in de sloten staat. Omdat in dit project 8 stuwgoten worden aangelegd in nagenoeg droogvallende watergangen en de realisatie reeds is ingepland in de voorjaarsperiode maart – juni 2026, is de verwachting dat de aannemer een tijdelijke afdamming niet nodig heeft.

Uitgangspunten:

- Ter plaatse zal de watergang, voor zover deze niet droog staat, tijdelijk 'droog' worden gezet om in den droge te kunnen werken (zie toelichting bovenstaand). Werken zoveel mogelijk in den droge, waardoor geen vertroebeling van het oppervlaktewater zal ontstaan;
- Bij wateraanvoer dient de wateraanvoer gebord te zijn. Dit wordt gerealiseerd door het tijdelijk overpompen van oppervlaktewater;
- Voor de werkzaamheden in principe geen afvoer van grond/baggerspecie. Bij graafwerkzaamheden in de watergang, bijvoorbeeld ten behoeve van herstellen bodem-/taludverdediging, wordt plaatselijk een kleine hoeveelheid waterbodem/slib bij de huidige stuwlocatie herschikt, verplaatst.
- Stuwgoot (8 st.): De bestaande RVS-(stuw)bak (drempelbreedte 75 cm) wordt verwijderd en vervangen door een stuwgoot. De prefab betonnen stuwgoot wordt geplaatst op de beekbodem;
- Stuw Special (3 st.): Handhaven bestaande damwandconstructie (niet vervangen). In bestaande damwand wordt een nieuwe stuwklep gemonteerd of huidige stuwklep gereviseerd. Plaatselijk wordt de aanwezige taludverdediging hersteld en wordt eventueel een bordes/leuning aangebracht of gerenoveerd. Indien naast het automatiseren van de stuw, alleen werkzaamheden aan bordes/leuning nodig is, dan is geen tijdelijke afdamming nodig.

De uitvoering van de werkzaamheden zal circa vier maanden in beslag nemen. De beoogde start van de werkzaamheden is vanaf eind februari 2026 en de uitvoeringsperiode loopt door tot juli 2026.

Bijlagen

B1-Uitvoeringstekeningen

B2-20251008-WSL095.0002-VeegrondeStuwen-RAP-VO-NAT-VO.5

B3-WSL - Droogtemaatregelen stuwen_Memo archeologie Kragten 021025 veegronde

B4-20250918-WSL095-bemalingsadvies-stuwen-veegronde_def

B5-20251021-WSL095-MER-RAP-automatiseren 13 stuwen-2.0